

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Zuzany Bystřické a soudců Mgr. Jana Jiráska, Ph.D. a Mgr. Petra Pospíšila, ve věci

žalobkyně: **Leoš Novotný, a. s.** IČO 46903305
sídlem Řehořova 908/4, 130 00 Praha 3
zastoupený advokátem JUDr. Stanislavem Knotkem
sídlem Kvítková 1569/56, 760 01 Zlín

proti
žalovanému: **Ministerstvo životního prostředí**
sídlem Vršovická 1442/65 100 10 Praha 10

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 4. 2022, č. j. MZP/2022/570/203

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 4. 2022, č. j. MZP/2022/570/203, **se ruší** a věc se **vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů řízení částku 16 342 Kč, a to do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám JUDr. Stanislava Knotka, advokáta.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Předmětem sporu je poškození vegetace v přírodní rezervaci Kútky (dále též „PR Kútky“), jež je součástí Chráněné krajinné oblasti Bílé Karpaty a jež se současně nachází uprostřed obory Radějov. Žalobkyně je uživatelkou obory Radějov. Agentura ochrany přírody a

krajiny České republiky, regionální pracoviště Správa Chráněné krajinné oblasti Bílé Karpaty (dále jen „agentura“) v rozhodnutí ze dne 18. 6. 2021, č. j. 00199/BK/21, dospěla k závěru, že žalobkyně prováděla cílevědomý chov spárkaté zvěře a nezamezila přístupu této zvěře na území PR Kútky a na vybrané pozemky ochranného pásma PR Kútky. Tím porušila rozhodnutí Správy CHKO Bílé Karpaty, č. j. 485/BK/roz/2008 (vv) ze dne 16. 6. 2008 ve znění rozhodnutí Ministerstva životního prostředí č. j. 570/2291/08/09-Do ze dne 24. 2. 2009 (dále jen „rozhodnutí o omezení chovu spárkaté zvěře“). V důsledku intenzivního oborního chovu spárkaté zvěře žalobkyní pak došlo k rozšlapání mokřadů, sešlapání vegetace, eutrofizaci půdy, změnám v horizontální struktuře lučních porostů a změnám druhové skladby porostů v důsledku vypásání. Tímto jednáním žalobkyně spáchala tři přestupky podle § 88 odst. 1 písm. a), § 88 odst. 2 písm. n) a j) zákona č. 114/1192 Sb., o ochraně přírody a krajiny (dále jen „ZOPK“). Za toto jednání byla žalobkyni uložena pokuta ve výši 800 000 Kč a povinnost nahradit náklady řízení ve výši 1 000 Kč.

2. K odvolání žalobkyně žalovaný rozhodnutím ze dne 29. 4. 2022 č. j. MZP/2022/570/203 (dále jen „napadené rozhodnutí“) změnil část výroku rozhodnutí agentury, a nově skutkově i právně vymezil jednotlivé přestupky. Ve zbytku žalovaný odvolání žalobkyně zamítl a rozhodnutí agentury potvrdil.

II. Žaloba

1. Ve včas podané žalobě žalobkyně namítla, že napadeným rozhodnutím bylo změněno rozhodnutí agentury, aniž by jí byla poskytnuta možnost seznámit se s novými podklady a novými argumenty žalovaného ve smyslu § 36 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád. Nové podklady představují výnos Ministerstva kultury ČSR ze dne 17. 6. 1987 (dále jen „zřizovací akt“), rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 30. 10. 2011, č. j. 10 Ca 140/2009 a rozhodnutí ČIŽP, č. j. ČIŽP/47/OOL/SR01/1001090.022/10/BAD ze dne 25. 6. 2010 (dále jen „rozhodnutí ČIŽP“). Současně žalovaný vymezil skutkovou podstatu přestupků širěji v porovnání s prvostupňovým rozhodnutím. Žalobkyně neměla možnost se proti překvapivému rozhodnutí žalovaného bránit.
2. Podle žalobkyně v předmětné věci dochází ke střetu mezi soukromým právem vlastníka pozemku a veřejným zájmem projevujícím se mocenským zřízením přírodní rezervace. Rezervace byla zřízena výnosem Ministerstva kultury ČSR v době socialistického režimu, kdy stát nemusel řešit kompenzaci omezení vlastnických práva jiných osob. Ve standardních právních systémech však platí, že dochází-li k omezení vlastnictví ve prospěch veřejného zájmu, děje se tak za současné kompenzace této újmy. V daném případě si lze představit, že se stát bude podílet na vybudování oplocení kolem přírodní rezervace, případně vlastníka podpoří formou dotací, aby jej motivoval pozitivně a nejen represivně. Stát však v tomto případě požaduje po žalobkyni omezení bez kompenzace. Dalším problémem je právní a faktická koexistence obory a přírodní rezervace, které byly oboje zřízeny rozhodnutím správního orgánu. Skutečnost, že tato kolize dosud nebyla uspokojivě vyřešena, nedává žalovanému právo tvrdit, že obora neexistuje, a prosazovat práva vyplývající z existence přírodní rezervace na úkor práv vyplývajících z existence obory.
3. Žalobkyně již dříve upozorňovala ministerstvo životního prostředí na masivní pronikání dančí zvěře do obory ze Slovenska. Dvanácti kilometrový oborní plot podél hranice se Slovenskem je povinnou součástí obory, nicméně jeho účelem je bránit úniku zvěře do volné přírody. Není v zájmu majitele, aby se do obory dostávalo větší množství zvěře zvenčí, která

narušuje genofond chované zvěře a mění podmínky chovu. Avšak pro žalobkyni je objektivně nesplnitelné permanentně celý plot kontrolovat, aby okamžitě napravil narušení plotu pádem zetlelého nebo v bouřce zlomeného stromu nebo vpádem černé zvěře. Dančí zvěři stačí pár minut, aby ve velkém vtrhla do obory za lepšími podmínkami.

4. Podle § 4 ZOPK je vytváření ekologické stability veřejným zájmem, na kterém se podílejí vlastníci pozemků, obce i stát. Stát však v případě obory Radějov po dobu dvanácti let nereagoval na přemnožení zvěře migrující ze Slovenska, neudržoval v řádném stavu oplocení a neposkytl majiteli žádnou kompenzaci za omezení jeho vlastnických práv. agentura vybudovala oplocení v roce 2008 kolem vybraných částí uvnitř rezervace, což lze považovat za minimální podíl státu. agentura na opravu oplocení dále rezignovala, a to přestalo plnit svoji funkci a následně umožnilo vstup zvěře. Tuto skutečnost žalovaný nezohledňuje při rozhodování o příčinách poškození přírodní rezervace.
5. Správní orgány nijak nedefinovaly použitý pojem „cílevědomý chov zvěře“, který je obsažen pouze ve vyhlášce č. 553/2004 Sb., o podmínkách, vzoru a bližších pokynech vypracování plánu mysliveckého hospodaření v honitbě. Vyhláška se vztahuje na veškeré honitby, nejen na honitbu v oboře. Z textu vyhlášky je zřejmé, že se jedná o součást plánu mysliveckého hospodaření bez ohledu na to, jaké množství zvěře se v honitbě nachází. Cílevědomý chov je tak zcela legitimní činnost žalobkyně. Rovněž žalovaný nevysvětlil pojem „intenzivní technologie“ podle § 34 odst. 1 písm. a) ZOPK.
6. Žalobkyně nepopírá vliv dančí zvěře na vegetaci, avšak na utváření krajiny se podílí řada dalších faktorů; v projednávané věci je to zejména dlouhodobé sucho a zvýšený sluneční osvit. Žalovaný si přitom z dokumentu „Stav vegetace v přírodní rezervaci Kútky v oboře Radějov v roce 2019“ (dále jen „zpráva 2019“) vybírá jen ty faktory, které se mu hodí, a jiné nezohledňuje. Co se týče poškození mokřadů, zpráva 2019 obsahuje jedinou konkrétní zmínku o sešlapání z roku 2009. Žalobkyně naproti tomu zajistila vybudování cca 80 nových mokřadů. O sešlapu vegetace se zpráva 2019 zmiňuje dle žalobkyně jen okrajově bez kvantifikace, doložení výskytu a specifikace konkrétního dopadu. Sešlapání a vypásání vegetace je navíc přirozené chování zvěře – je-li v obvyklé míře, nemůže být důvodem k ukládání trestu. Koncentraci výkalů zvěře rovněž nelze charakterizovat jako určité škodlivou. Změny v horizontální struktuře vegetace a změny v druhové skladbě porostů nemusí být zapříčiněny pouze vypásáním, ale i jinými přírodními vlivy. Žalobkyně navrhla ke všem jednotlivým druhům poškození vypracovat znalecký posudek za účelem zhodnocení skutečného stavu. Dokumenty, na něž se agentura a žalovaný odvolává, byly zpracovány odborníky na nich závislými nebo na jejich objednávku, takže nelze vyloučit určitou míru podjatosti či nemístné loajality vůči zaměstnavateli.
7. Žalobkyně závěrem navrhla ve smyslu § 78 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), snížení pokuty na částku 50 000 Kč. Pokuta udělená žalovaným by bezdůvodně zatížila hospodaření žalobkyně, která podniká v lesním hospodářství. To bylo těžce zasaženo kůrovcovou kalamitou, zvýšením cen energií, pohonných hmot a dalších materiálových vstupů. Výše pokuty proto může mít pro žalobkyni až likvidační charakter. Žalobkyně je totiž samostatnou právnickou osobou a co se týče plnění závazků, nelze ji spojovat s Ing. N. Odůvodnění pokuty agenturou i žalovaným je nadto zcela nedostatečné, založené jen na zjištění výše základního kapitálu žalobkyně.

III. Vyjádření žalovaného k žalobě

8. Žalovaný konstatoval, že žalobkyni byl k dispozici správní spis u správního orgánu prvního stupně. Podle § 39 odst. 1 správního řádu, jí byla stanovena usnesením lhůta k uplatnění práv ve smyslu § 36 odst. 3 správního řádu, přičemž k tomu byl přiložen seznam všech podkladů ke dni 29. 1. 2021. Po tomto datu nebyl správní spis nijak doplňován, ani v odvolacím řízení. Žalobkyní zmiňované nové podklady jí musely být známy, a nebylo proto nutné ji s nimi seznamovat. Žalovaný pouze využil své „moderační oprávnění“ a zpřesnil závěry agentury (viz rozsudek NSS ze dne 27. 2. 2013, č. j. 6 Ads 134/2012-47, body 29 a 31). Výrok žalovaného rozhodnutí zahrnuje stejné skutkové podstaty, jaké byly uvedeny v rozhodnutí agentury, a nejedná se tedy o překvapivé rozhodnutí.
9. Tvrzení žalobkyně o narušení proporcionality práv, spočívající v omezování vlastníka bez kompenzace, se nezakládají na pravdě. Žalovaný k tomu navrhl vyžádat od příslušných státních orgánů listiny případně vyslechnout pracovníky, kteří administrují dotační tituly a příspěvky poskytnuté v této souvislosti od roku 2010 žalobkyni. O právním statu obory Radějov existují pochybnosti (viz rozsudek NSS ze dne 27. 9. 2018, č. j. 2 As 112/2017-43), což žalovaný nemohl nezmínit. Mimo jiné kvůli nejasnostem o statu obory Radějov musely být upraveny poměry rozhodnutím o omezení chovu spárkaté zvěře, které však žalobkyně dlouhodobě nedodržuje.
10. Námitky žalobkyně týkající se pronikání dančí zvěře ze Slovenska a podílu státu na vytváření systému ekologické stability označil žalovaný za irelevantní. Oplocením obory Radějov není zabezpečována ochrana území přírodní rezervace Kútky.
11. Pojem „cílevědomý chov“ je právně srozumitelný ve vztahu k jakékoliv honitbě, a byl také použit v rozhodnutí o omezení chovu spárkaté zvěře. V tomto rozhodnutí byl také žalobkyní uplatňovaný cílevědomý chov spárkaté zvěře označen za intenzivní technologii. Uvedení termínu „mimo zastavěná území obcí“ pak nelze považovat za odklon od lokalizace přestupku. Tyto pojmy nemohou být pro žalobkyni jakkoliv překvapivé nebo nesrozumitelné.
12. Vývoj ekosystémů bělokarpatských luk ovlivňují do určité míry i výkyvy klimatu, avšak dlouhodobé nedodržování rozhodnutí o omezení spárkatého chovu zvěře ze strany žalobkyně vedlo k jejich úplnému zániku. Žalobkyní uváděné citace ze zprávy 2019 jsou vytrženy z kontextu. Správa chráněné krajinné oblasti se v minulosti pokoušela projednat patřičnou ochranu přírodní rezervace, nicméně bez úspěchu. Bylo tak třeba postupovat sankčně. Jelikož ze strany žalobkyně k naplnění rozhodnutí o omezení chovu spárkaté zvěře nedošlo, instalovala oplocení alespoň ve třech menších částech správa chráněné krajinné oblasti v průběhu roku 2009. Dle žalovaného nelze zájem na ochranu přírodní rezervace zajistit jinak, než instalací funkčního oplocení a v případě průniku zvěře jejím vyhnáním či odstřelem. Druhým řešením je úplné zrušení oborního chovu spárkaté zvěře včetně snížení jejich stavů na neškodné minimum.
13. Nové mokřady byly žalobkyní zbudovány především pro potřeby mysliveckého hospodaření a lze pochybovat o tom, že by mohly nahradit již zničená přirozená mokřadní společenstva. Dopad na rostlinná společenstva dokládá provedený monitoring a srovnání stavu vegetace v období 2007 až 2020. Zhoršený stav rezervace je zcela zjevně zapříčiněný škodlivým působením spárkaté zvěře. Změna klimatu představuje minimální intenzitu

ovlivnění, kdežto působení zvěře je naprosto fatální. agentura je odborným a znaleckým pracovištěm státní správy ochrany přírody a krajiny; námitka podjatosti je zjevně účelová.

14. Výši uložené pokuty považoval žalovaný za adekvátní; námitku likvidační výše pokuty uplatnila žalobkyně až v podané žalobě. K tomu odkázal na vzrůst ceny dřeva, zisky v lesnictví, vyšší částku základního kapitálu a výkaz zisku a ztráty. Závěrem žalovaný navrhl, aby soud žalobu zamítl.

III. Replika žalobkyně

15. Žalobkyně vyjádřila v replice přesvědčení, že žalovaný změnil odvoláním napadené rozhodnutí na základě nového hodnocení a nového výkladu podkladů, přičemž žalobkyně neměla možnost na tuto změnu v rámci správního řízení reagovat. Žalobkyně některé dotace ze strany správy chráněné krajinné oblasti obdržela, nicméně je nepovažuje za kompenzaci za omezení svých vlastnických práv. Po žalobkyni se v rozhodnutí o omezení chovu spárkaté zvěře zcela vážně požaduje, aby zajistila, že se do odbory nedostane žádná zvěř, ačkoliv oborní plot měří 12 km. Takovou povinnost nelze splnit. Žalobkyně na problém migrující zvěře ze Slovenska upozorňovala žalovaného již v roce 2010; ten jej však neřešil. Cílevědomý chov je legitimní součástí hospodářského plánování v lese podle vyhlášky č. 553/2004 Sb. a jeho význam nelze měnit interpretací. Vliv klimatu na stav vegetace žalovaný bagatelizuje. Mokřady pak žalobkyně zřizovala ve spolupráci se Správou Chráněné krajinné oblasti Bílé Karpaty.

IV. Duplika žalovaného

16. Žalovaný reagoval tím, že pouze „v rámci svého moderačního oprávnění precizoval prvostupňové rozhodnutí“; přitom skutková podstata přestupků nebyla měněna. V napadeném rozhodnutí nelze spatřovat žádnou překvapivost, neboť žalobkyni řadu let zastupuje tentýž advokát, přičemž právě pro nedodržování zákonných povinností dle ZOPK muselo být v minulosti vydáno rozhodnutí o omezení chovu spárkaté zvěře. Oborní oplocení není součástí PR Kútky ani jejího ochranného pásma; zabezpečením jeho funkčnosti tedy nelze přímo docílit splnění povinností obsažených v rozhodnutí o omezení chovu spárkaté zvěře. Toto rozhodnutí rovněž vycházelo z definice pojmu cílevědomý chov v prováděcí vyhlášce č. 553/2004 Sb. Ze shromážděných odborných materiálů nevyplývá, že by k postupnému zničení přírodních fenoménů došlo změnou klimatických podmínek. Ze strany žalobkyně nejsou již dávno dodržovány normované stavy spárkaté zvěře. Pro uchování ochraňovaných přírodních fenoménů v PR Kútky a vybraných částí jejího ochranného pásma neexistuje jiné uspokojivé řešení, než sem spárkaté zvěři účinně zamezit ve vstupu. Toto opatření žalobkyně dlouhodobě nehodlá realizovat, jelikož z jejího pohledu by došlo k nikoliv nepodstatnému snížení plochy honitby, její atraktivity pro lov, absenci kvalitativně lepší luční pastvy, a tím i ke snížení úživnosti honitby.

VI. Posouzení věci

17. Žaloba je důvodná.
18. Podle § 26 odst. 3 písm. a) ZOPK je na území první a druhé zóny chráněné krajinné oblasti zakázáno hospodařit na pozemcích mimo zastavěná území obcí způsobem vyžadujícím intenzivní technologie, zejména prostředky a činnosti, které mohou způsobit podstatné změny v biologické rozmanitosti, struktuře a funkci ekosystémů anebo nevratně poškozovat

půdní povrch, používat biocidy, měnit vodní režim či provádět terénní úpravy značného rozsahu,

19. Podle § 34 odst. 1 písm. a) ZOPK je na celém území přírodních rezervací zakázáno hospodařit na pozemcích způsobem vyžadujícím intenzivní technologie, zejména prostředky a činnosti, které mohou způsobit změny v biologické rozmanitosti, struktuře a funkci ekosystému anebo nevratně poškozovat půdní povrch. Dle písm. f) téhož ustanovení je dále zakázáno měnit dochované přírodní prostředí v rozporu s bližšími podmínkami ochrany přírodní rezervace. Podle § 34 odst. 2 ZOPK může příslušný orgán omezit výkon práva myslivosti a rybářství, pokud tento výkon je v rozporu s podmínkami ochrany území přírodní rezervace.
20. Podle § 43 odst. 1 ZOPK výjimky ze zákazů ve zvláště chráněných územích podle § 16, § 16a odst. 1, § 16a odst. 2, § 17 odst. 2, § 26, § 29, § 34, § 35 odst. 2 a § 36 odst. 2 může orgán ochrany přírody povolit v případě, kdy jiný veřejný zájem převažuje nad zájmem ochrany přírody, nebo v zájmu ochrany přírody anebo tehdy, pokud povolovaná činnost významně neovlivní zachování stavu předmětu ochrany zvláště chráněného území.
21. Podle § 66 odst. 1 ZOPK je orgán ochrany přírody oprávněn stanovit fyzickým a právnickým osobám podmínky pro výkon činnosti, která by mohla způsobit nedovolenou změnu obecně nebo zvláště chráněných částí přírody, popřípadě takovou činnost zakázat.
22. Podle § 88 odst. 1 písm. a) ZOPK se právnická nebo podnikající fyzická osoba dopustí přestupku tím, že poškodí součást přírody ve zvláště chráněném území, nedovoleně změní nebo ohrožuje jeho dochovaný stav.
23. Podle § 88 odst. 2 písm. j) se právnická nebo podnikající fyzická osoba dopustí přestupku tím, že nedodrží omezení či zákaz činnosti vyslovené podle § 66.
24. Podle § 88 odst. 2 písm. n) ZOPK se právnická nebo podnikající fyzická osoba dopustí přestupku tím, že vykonává ve zvláště chráněném území, označeném smluvně chráněném území, evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti činnost zakázanou nebo vykonává činnost, pro kterou je vyžadován souhlas orgánu ochrany přírody, bez tohoto souhlasu.
25. Pro posouzení věci je zcela určující rozhodnutí o omezení chovu spárkaté zvěře, které nabylo právní moci dne 17. 3. 2009 a jehož výroky jsou následující (jak bylo uvedeno výše, jde o rozhodnutí agentury, které bylo následně částečně změněno rozhodnutím Ministerstva životního prostředí, text je soudem parafrázován):
 - A. Účastníku Lesy České republiky, s. p., jakožto držiteli obory Radějov, a žalobkyni (tehdy pod firmou Hamé, a. s.), jakožto uživatele honitby obora Radějov se podle § 34 odst. 2 ZOPK omezuje výkon práva myslivosti takto:
 - s účinností od 1. 5. 2009 na území PR Kútky (vymezení viz Příloha č. 1, která je nedílnou součástí tohoto rozhodnutí) nebude prováděn cílevědomý chov spárkaté zvěře.
 - B. Účastníku Lesy České republiky, s. p., jakožto držiteli obory Radějov, a žalobkyni, jakožto uživatele honitby obora Radějov, se podle § 66 ZOPK stanovují pro činnost spočívající ve výkonu práva myslivosti na území obory Radějov tyto podmínky:
 - s účinností od 1. 8. 2008 na vybraných pozemcích ochranného pásma PR Kútky (vymezení viz Příloha č. 1, která je nedílnou součástí tohoto rozhodnutí) nebude prováděn cílevědomý chov spárkaté zvěře,

- *s účinností od 1. 8. 2008 držitel a uživatel honitby zamezí přístupu spárkaté zvěře na území PR Kútky a na vybrané pozemky jejího ochranného pásma (vymezení viz Příloha č. 1, která je nedílnou součástí tohoto rozhodnutí).*

Platnost omezení či podmínek v rozhodnutí stanovených pro myslivecké užívání dotčené části honitby skončí, pokud dotčené pozemky přírodní rezervace a vymezené části ochranného pásma přestanou být pozemky zahrnutými do obory, nejdříve však 31. srpna 2013.

(podtržení doplněno soudem)

26. Z citované části je zjevné, že výrok A. zakazuje cílevědomý chov spárkaté zvěře na území PR Kútky dle § 34 odst. 2 ZOPK. Výrok B. pak již podle obecného § 66 ZOPK jednak zakazuje totéž na některých pozemcích ochranného pásma PR Kútky, jednak přikazuje žalobkyni zamezit přístupu spárkaté zvěře na obě tato území. Rozhodnutí je založeno na tom, že současný způsob intenzivního chovu spárkaté zvěře v oboře Radějov naplňuje zákonný pojem „hospodaření způsobem vyžadujícím intenzivní technologie“, který je na daném území zakázán dle § 26 odst. 3 písm. a) a dle § 34 odst. 1 písm. a) ZOPK. Rozhodnutím je tedy tento obecný zákaz konkretizován právě ve vztahu k chovu spárkaté zvěře na konkrétně vymezeném zvláště chráněném území a přímo vůči žalobkyni. Lesy České republiky, s. p., proti tomuto rozhodnutí podaly žalobu, kterou zamítl Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 30. 9. 2011, č. j. 10 Ca 140/2009-67. Rozhodnutí o omezení chovu spárkaté zvěře je tudíž nutno považovat za existující a pravomocné a žalobkyně byla povinna se jím řídit.
27. Agentura shledala žalobkyni vinnou ze spáchání celkem tří přestupků:
- 1) přestupku dle § 88 odst. 2 písm. n) ZOPK dlouhodobým prováděním cílevědomého chovu spárkaté zvěře na území PR Kútky v rozporu s výrokem A. rozhodnutí o omezení chovu spárkaté zvěře [ustanovení § 88 odst. 2 písm. n) ZOPK bylo zjevně použito proto, že výrok A. rozhodnutí o omezení chovu spárkaté zvěře byl vydán dle § 34 odst. 2 ZOPK, přičemž porušení tohoto ustanovení nemá v ZOPK svou samostatnou skutkovou podstatu, narozdíl od porušení rozhodnutí vydaného dle § 66 ZOPK, viz dále];
 - 2) přestupku dle § 88 odst. 2 písm. j) dlouhodobým prováděním cílevědomého chovu spárkaté zvěře ve vybraných pozemcích ochranného pásma PR Kútky a dlouhodobým nezamezením spárkaté zvěři v přístupu na území PR Kútky na vybrané pozemky jeho ochranného pásma, to vše v rozporu s výrokem B. rozhodnutí o omezení chovu spárkaté zvěře vydaného dle § 66 ZOPK;
 - 3) přestupku podle § 88 odst. 1 písm. a) ZOPK, neboť dlouhodobě užívala území PR Kútky a území I. zóny chráněné krajinné oblasti Bílé Karpaty pro intenzivní oborní chov, v jehož důsledku došlo k rozšlapání mokřadů, sešlapání vegetace, eutrofizaci půdy a změnám v horizontální struktuře lučních porostů a změnám druhové skladby porostů v důsledku vypásání.
28. Z právě stručně shrnutého výroku o vině je celkem zřejmé, že první dva přestupky spočívají v porušení povinností stanovených rozhodnutím o omezení chovu spárkaté zvěře. Třetí přestupek pak trestá následek, který toto porušení vyvolalo ve zvláště chráněném území. Žalovaný byl nepochybně oprávněn na základě odvolání žalobkyně rozhodnutí agentury změnit ve smyslu § 90 odst. 1 písm. c) správního řádu. Podle tohoto ustanovení platí, že

jestliže odvolací správní orgán dojde k závěru, že napadené rozhodnutí je v rozporu s právními předpisy nebo že je nesprávné, napadené rozhodnutí nebo jeho část změnit; změnu nelze provést, pokud by tím některému z účastníků, jemuž je ukládána povinnost, hrozila újma z důvodu ztráty možnosti odvolat se; podle § 36 odst. 3 se postupuje, pouze pokud jde o podklady rozhodnutí nově pořízené odvolacím správním orgánem; je-li to zapotřebí k odstranění vad odůvodnění, změnit odvolací správní orgán rozhodnutí v části odůvodnění; odvolací správní orgán nemůže svým rozhodnutím změnit rozhodnutí orgánu územního samosprávného celku vydané v samostatné působnosti. Žalovaný v této souvislosti hovoří poněkud zvláště o tom, že rozhodnutí agentury „moderoval“. Moderace (zmírnění) se však zpravidla vztahuje ke snížení uloženého trestu, což však žalovaný neučinil, nýbrž změnil výrok o vině. Každopádně důvodnost žalobkyní vznesené námitky, že jí nebyla dána možnost na tuto změnu reagovat, nezávisí na použité terminologii, nýbrž na tom, zda žalovaný porušil citovaný § 90 odst. 1 písm. c) správního řádu, případně jiné zákonné normy.

29. Postup, který žalovaný při změně výroku o vině zvolil, nemůže obstát, snad s výjimkou třetího přestupku, u nějž žalovaný zachoval totožnost skutku a pouze jej skutkově a právně upřesnil. Jinak však učinil to, že první dva přestupky sloučil do jednoho (pod bodem 2) s tím, že jde u obou o porušení rozhodnutí o omezení chovu spárkaté zvěře vydaného dle § 66 ZOPK, a tudíž o přestupek dle § 88 odst. 2 písm. j) ZOPK. Tím však zatížil své rozhodnutí nesrozumitelností, neboť rozhodnutí o omezení chovu spárkaté zvěře v sobě obsahuje dvě rozhodnutí – dle § 34 odst. 2 a dle § 66 ZOPK, a jedná se tak o dva různé přestupky dle § 88 odst. 2 písm. j) a n), jak správně rozlišila agentura.
30. Následně pak žalovaný nově formuloval přestupek pod bodem 1 tak, že se jedná o přestupek dle § 88 odst. 2 písm. n) spočívající v porušení § 26 odst. 3 písm. a) a § 34 odst. 1 písm. a) ZOPK, neboť žalobkyně na území PR Kútky a na území I. zóny Chráněné krajinné oblasti Bílé Karpaty (v ochranném pásmu PR Kútky) od 1. 4. 2010 prováděním cílevědomého chovu spárkaté zvěře – hospodařením na pozemcích způsobem vyžadujícím intenzivní technologie. Řízení o přestupcích zahájené agenturou, jakož i rozhodnutí agentury, však tento přestupek neobsahovalo. Jeho vymezením se proto žalovaný dopustil porušení § 90 odst. 1 písm. c) správního řádu, neboť odňal žalobkyni možnost se proti němu odvolat. Současně se žalovaný vymezením tohoto přestupku dopustil porušení zákazu *ne bis in idem* vyplývajícího z čl. 40 odst. 5 Listiny základních práv a svobod. Jak bylo výše uvedeno, obecné zákazy hospodaření způsobem vyžadujícím intenzivní technologie dle § 26 odst. 3 písm. a) a § 34 odst. 1 písm. a) ZOPK byly ve vztahu k žalobkyni a k chovu spárkaté zvěře v PR Kútky a v I. zóně Chráněné krajinné oblasti Bílé Karpaty konkretizovány rozhodnutím o omezení chovu spárkaté zvěře. V případě porušení těchto zákazů lze proto žalobkyni trestat výlučně za porušení tohoto rozhodnutí, nikoliv (znovu) dle obecných zákazů uvedených § 26 odst. 3 písm. a) a § 34 odst. 1 písm. a) ZOPK. Za porušení těchto norem by bylo možné žalobkyni trestat jen v jiných případech hospodaření na pozemcích způsobem vyžadujícím intenzivní technologie, než je cílevědomý chov spárkaté zvěře.
31. Námitka žalobkyně směřující vůči změně výroku o vině je tedy důvodná, byť nikoliv jen na základě argumentace předestřené žalobkyní. K nepřezkoumatelnosti rozhodnutí pro nesrozumitelnost, jakož i k porušení zásady *ne bis in idem* však soud přihlíží z úřední povinnosti [srov. § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 3. 2009, č. j. 6 As 44/2008-142, publ. pod č. 1842/2009 Sb. NSS]. Rozhodnutí žalovaného je tedy nezákonné a již z právé uvedených důvodů je nutné jej zrušit. Za této situace soud

vážil, nakolik je namístě zabývat se dalšími žalobními námitkami, neboť věc bude znovu posuzovat žalovaný. Dospěl však k závěru, že v rámci ekonomie řízení je vhodné se alespoň k některým námitkám vyjádřit, aby žalovaný i žalobkyně znali právní názor soudu a mohli jej zohlednit v dalším řízení.

32. Ze spisového přehledu správního spisu vedeného agenturou je zjevné, že tento spis neobsahoval žalobkyní zmiňované dokumenty (zřizovací akt, rozsudek Městského soudu v Praze a rozhodnutí ČIŽP), které byly do spisu zjevně založeny až žalovaným. Jestliže žalovaný následně tyto dokumenty použil ve svém rozhodnutí, zatížil řízení vadou, neboť porušil § 36 odst. 3 správního řádu. Soud nicméně dospěl k závěru, že tato vada neměla za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé [§ 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s.], neboť žalobkyni musely být všechny tyto dokumenty velmi dobře známy, a proto nemohla neseznámením se s nimi utrpět relevantní procesní újmu.
33. K žalobkyní namítané absenci vysvětlení neurčitých pojmů cílevědomý chov zvěře a intenzivní technologie soud uvádí, že tyto pojmy jsou užity a vysvětleny v rozhodnutí o omezení chovu spárkaté zvěře, jehož porušení bylo předmětem přestupkového řízení. Nové vysvětlení těchto pojmů v řízení o přestupku proto soud nepovažuje za nezbytné. Kromě toho žalobkyně ve vztahu k cílevědomému chovu sama tvrdí, že takový chov provádí a je jejím právem.
34. Proti prvním dvěma přestupkům (jak je vymezila agentura) se žalobkyně brání tvrzením o pronikání spárkaté zvěře ze Slovenska a o problémech s oborním plotem a stěžuje si na pasivitu státu a nepřiměřenost omezování jejích práv.
35. Žalobkyně zde ovšem poněkud účelově směšuje otázku udržování oborního plotu s dodržením povinností dle rozhodnutí o omezení chovu spárkaté zvěře. Toto rozhodnutí totiž po žalobkyni nepožaduje, aby udržovala funkční oborní plot, nýbrž aby zamezila přístupu spárkaté zvěře do relativně malé části území nacházející se uprostřed obory. To je samozřejmě možné oplocením této lokality, které ovšem z logiky věci nemůže být totožné s oborním plotem obepínajícím vnější hranici obory. Z tohoto pohledu jsou pak irelevantní námitky žalobkyně týkající se pronikání zvěře ze Slovenska skrz oborní plot (na základě narušení plotu v důsledku událostí *vis maior*). I pokud by totiž tato tvrzení byla pravdivá, na odpovědnost žalobkyně za spáchání přestupků, jak je vymezila agentura, nemají žádný vliv. Pro nadbytečnost soud proto ani neprováděl k tomu žalobkyní navržené důkazy (výslechy Ing. R. P., Ing. J. P. a R. B., záznam z jednání na Městském úřadě ve Veselí nad Moravou a dopisy ministerstev České republiky a Slovenska). Jestliže nicméně žalobkyně není schopna udržovat oborní plot, je vůbec otázkou, zda je namístě, aby pokračovala v oborním chovu spárkaté zvěře. Ostatně dle § 31 odst. 6 písm. a) zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, je to důvodem pro rozhodnutí o zániku obory.
36. Celá argumentace žalobkyně o nepřiměřenosti omezování jejích práv a neposkytnutí kompenzace státem nedává v kontextu posuzovaného případu rozumný smysl. Žalobkyně totiž přes jednoznačně formulované povinnosti v rozhodnutí o omezení chovu spárkaté zvěře k jejich efektivní a funkční realizaci nepřistoupila, a tedy ani sama sebe nijak neomezila. Naopak nadále provozovala intenzivní oborní chov spárkaté zvěře, jako by uvedeného rozhodnutí nebylo. Tato její úmyslná činnost ve svém důsledku způsobila úplnou devastaci PR Kútky. Kromě toho žalovaný v této souvislosti zcela důvodně poukázal na pochybnosti o existenci obory Radějov. Žalobkyni, žalovanému i soudu jsou známy

rozsudky Krajského soudu v Brně ze dne 8. 3. 2017, č. j. 65 A 2/2015-236, a Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 9. 2018, č. j. 2 As 112/2017-43, z nichž vyplývá, že existence obory Radějov nebyla prokázána, přičemž dle závěrů Veřejného ochránce práv obora zanikla ke dni 31. 3. 2003. Těmito závěry je zpochybněno oprávnění žalobkyně provádět oborní chov zvěře, a vyznívá pak poněkud bizarně, namítá-li žalobkyně nepřiměřenost zásahů do tohoto svého údajného práva. K tomu soud doplňuje, že by bylo z hlediska budoucí ochrany PR Kútky a Chráněné krajinné oblasti Bílé Karpaty zcela namístě postavit na jisto právní status obory Radějov. Pokud se k tomu nemá sama žalobkyně, je na žalovaném či agentuře, aby tuto otázku řešili u příslušného orgánu státní správy myslivosti; jestliže nebude možný jiný způsob, pak návrhem na určení právního vztahu dle § 142 správního řádu.

37. Soud k tomu dále připomíná, že z čl. 11 odst. 3 Listiny základních práv a svobod vyplývá, že vlastnictví zavazuje a nesmí být zneužito na újmu práv druhých anebo v rozporu se zákonem chráněnými obecnými zájmy. Jeho výkon nesmí poškozovat lidské zdraví, přírodu a životní prostředí nad míru stanovenou zákonem. Podle čl. 35 odst. 3 Listiny základních práv a svobod platí, že při výkonu svých práv nikdo nesmí ohrožovat ani poškozovat životní prostředí, přírodní zdroje, druhové bohatství přírody a kulturní památky nad míru stanovenou zákonem. Rovněž podle § 17 odst. 1 zákona č. 17/1992 Sb., o životním prostředí, je každý povinen, především opatřeními přímo u zdroje, předcházet znečišťování nebo poškozování životního prostředí a minimalizovat nepříznivé důsledky své činnosti na životní prostředí. Dle § 18 odst. 1 téhož zákona je každý, kdo svou činností znečišťuje nebo poškozují životní prostředí, nebo kdo využívá přírodní zdroje, povinen na vlastní náklady zajišťovat sledování tohoto působení a znát jeho možné důsledky. Ochrana přírody je pak dále rozvedena v příslušných ustanoveních ZOPK (viz výše). Žalobkyně je právě citovanými normami plně vázána a je povinna je bez dalšího respektovat, zvláště jsou-li zákonné povinnosti konkretizovány v individuálním správním aktu adresovanému žalobkyni. Nejedná se o reziduum socialistického vlastnictví, nýbrž o zcela legitimní a demokratickým zákonodárcem aprobovaný projev veřejného zájmu na ochraně životního prostředí (zde konkrétně na druhové rozmanitosti). S ohledem na zjevnou nedůvodnost těchto námitek soud nepovažoval za nutné vyžadovat (blíže neurčené) dokumenty či vyslýchat (blíže nespecifikované) pracovníky, kteří administrují dotační tituly a příspěvky poskytnuté od roku 2010 žalobkyni, jak navrhoval žalovaný.
38. Ve vztahu k třetímu přestupku žalobkyně tvrdila, že některé škody nejsou tak významné a že negativní vliv na rostlinné druhy měly i jiné faktory než spárkatá zvěř, např. sucho. V tomto ohledu se soud plně ztotožňuje s žalovaným a považuje za prokázané, že spárkatá zvěř se na území přírodní rezervace dlouhodobě nachází a negativně ovlivnila vegetaci. To vyplývá již z protokolu o kontrole (sp. zn. 0544/BK/20/Ja), podle nějž se minimálně 70 ks dančí zvěře se v oboře nacházelo, přičemž vegetace je dotčena vypásáním a sešlapem travních porostů a mokřadů. Tyto skutečnosti jsou dále podloženy obsáhlými studiemi zabývajícími se stavem vegetace v přírodní rezervaci Kútky (inventarizační průzkum 2011, a zprávy z let 2007-2010, 2007-2013, 2014, 2016, 2017 a 2019, vyhodnocení kvality biotopů 2004-2020 a 2013-2020). Tyto studie zcela jednoznačně prokazují, že došlo k významnému poklesu kvality biotopů. Luční společenstva postihuje úbytek vysokých bylin a převažují nízké trávy, které jsou odolnější vůči pastvě. Za účelem zjištění stavu vegetace byl proveden monitoring vytyčených míst v rezervaci metodou spočívající v porovnání oplocených částí

luk, kde pastva neprobíhala, a v neoplocených místech, kam spárkatá zvěř měla volný přístup. Výsledek porovnání prokázal, že vliv pastvy lze pozorovat na neoplocených sledovaných místech, neboť se výrazně lišily některé vlastnosti porostů. Lze tedy uzavřít, že škody způsobené na vegetaci byly způsobeny spárkatou zvěří v oboře a jsou značného rozsahu. Opakovaným sledováním vymezených ploch bylo zjištěno ovlivnění sledovaných vlastností porostů, které bylo způsobeno pastvou (úbytek vysokých trav, menší pokryvnost vegetačního bylinného patra, výška bylinného patra a květnatost). Přestože některé studie nevylučují dílčí vliv klimatických faktorů na změnu vlastností vegetace, zcela jistě prokázaly nezanedbatelně právě významný vztah pastvy a poškození přírodního bohatství v rezervaci. Žalobkyní uváděné citace jsou skutečně pouze věty vytržené z kontextu, z nichž nelze cokoli smysluplného dovozovat. Soud považuje podklady shromážděné agenturou za vyčerpávající. Jedná se přitom o odborné posouzení skutečností agenturou v souladu s § 56 správního řádu; pro provádění jakéhokoliv znaleckého zkoumání zde proto soud nevidí žádný důvod. Takovým důvodem není ani údajná podjatost zpracovatelů, kterou ovšem žalobkyně nijak blíže nevysvětlila. Sama skutečnost, že se jedná o zaměstnance agentury, důvodem podjatosti není.

39. Pokud jde o otázku likvidačního charakteru pokuty, má žalovaný pravdu v tom, že tuto otázku žalobkyně vznesla až v žalobě. Soud nicméně musí konstatovat, že v tomto ohledu je rozhodnutí agentury na samé hranici přezkoumatelnosti. Vzhledem k tomu, že rozhodnutí žalovaného bylo z jiných důvodů zrušeno, bude na místě, aby žalovaný v novém rozhodnutí argumentaci agentury v tomto směru doplnil. Použije-li k tomu důkazních prostředků, které zmínil ve svém vyjádření k žalobě (výpis z obchodního rejstříku, účetní závěry, informace o situaci na trhu se dřevem apod.), neopomene je učinit součástí spisu a umožní žalobkyni se s nimi před vydáním rozhodnutí seznámit a vyjádřit se k nim.

VII. Závěr a náklady řízení

40. Vzhledem k tomu, že soud shledal žalobu důvodnou, rozhodnutí žalovaného zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení, v němž je vázán právním názorem soudu [§ 76 odst. 1 písm. a), § 78 odst. 1, 4 a 5 s. ř. s.].
41. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce dosáhl v řízení o žalobě plného úspěchu, a proto má právo na náhradu nákladů řízení vůči žalovanému. Žalobci náleží náhrada nákladů dle vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb, ve výši 9 300 Kč za 3 úkony právní služby (převzetí věci, sepsání žaloby, sepsání repliky) ve smyslu § 9 odst. 2 vyhlášky; a dále ve výši 900 Kč jako paušální náhrada hotových výdajů za 3 úkony právní služby ve smyslu § 13 odst. 4 vyhlášky; to vše navýšeno o DPH. K náhradě nákladů řízení patří i uhrazený soudní poplatek za žalobu ve výši 3 000 Kč a za návrh na přiznání odkladného účinku ve výši 1 000 Kč. Celkové náklady řízení představují tedy částku 16 342 Kč a k jejich zaplacení poskytl soud přiměřenou lhůtu.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí

být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 22. srpna 2023

JUDr. Zuzana Bystřická v. r.
předsedkyně senátu